

Către: **Ministerul Sănătății**
Strada Cristian Popișteanu, nr. 1-3, sector 1, cod 010024, București

În atenția: Domnului Ministru, Nelu Tătaru

Ref. Solicitare acordare audiență

Stimate Domnule Ministru,

- 1. Asociația Institutul ABA România**, înregistrată la Judecătoria Sectorului 2 București, cu sediul în mun.București, str. Orzari nr.92A, sector 2, CUI 35406894, reprezentată legal prin Ancuța Dumitrescu, în calitate de Președinte,
- 2. Asociația HELP AUTISM**, înregistrată în Registrul asociațiilor și fundațiilor sub nr.22 din 2.02.2010, cu sediul în mun.București, Str.Dristorului nr.63, sector 3, CUI 26590428 reprezentată legal prin Daniela Bololoi, în calitate de Președinte,
- 3. Asociația AUTISM VOICE**, înregistrată în Registrul asociațiilor și fundațiilor conform Încheierii J. Sectorului 6 din 27.03.2008, cu sediul în București, Str. Agricultori nr. 116A, sector 2, CUI 23830437, reprezentată legal prin Ancuța Dumitrescu, în calitate de Președinte,
- 4. Rețeaua RO TSA** (<http://paca.helpautism.ro/>) creată în cadrul proiectului „Creșterea implicării ONG-urilor și partenerilor sociali în promovarea politicilor publice alternative pentru copiii cu TSA (ONGPP)”, proiect SIPOCA 313/110709 finanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) și compusă din 80 de ONG-uri care activează în domeniul autismului,
- 5. FEDRA - Federația pentru Drepturile și Resursele pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autism**, reprezentată de doamna Gabriela Ploeanu, în calitate de Președinte,

organizații neguvernamentale ce activează în domeniul autismului și problemelor de sănătate mintală asociate,

asigurându-vă de deplina noastră cooperare în implementarea politicilor în domeniul autismului și tulburărilor de sănătate mintală asociate,

formulăm prezenta

CERERE PENTRU ACORDAREA UNEI AUDIENȚE

cu privire la următoarele probleme majore cu care se confruntă persoanele cu tulburări din spectrul autist și tulburări de sănătate mintală asociate:

I. Lipsa unui răspuns cu privire la cererea de comunicare a punctului de vedere privind reglementarea unor ocupații specifice analizei comportamentale, standardizarea activităților și intervențiilor de abilitare/reabilitare și monitorizarea acestora (servicii conexe actului medical).

1. Terapia ABA (analiza comportamentală aplicată) este o componentă foarte importantă pentru copiii cu tulburări din spectrul autist, beneficiile aduse în procesul de recuperare fiind unanim recunoscute de specialiști și beneficiari.

Terapia continuă este principala nevoie a copiilor cu TSA și solicitare a părinților beneficiarilor, care fac eforturi uriașe pentru a susține costurile aferente acestor terapii, a căror cerere depășește cu mult numărul de specialiști disponibili în România.

2. În mod paradoxal, terapia ABA și profesioniștii care oferă aceste servicii nu există din punct de vedere legal, competențele și calitatea serviciilor acestora nu sunt reglementate și nu pot fi evaluate. Furnizorii acestor servicii își desfășoară activitatea formal sub diverse denumiri de ocupații, certificatele și autorizațiile atestând exclusiv pregătirea în domeniile de activitate autorizate și nu în cele prestate în mod real.

Părinții copiilor cu TSA nu au la dispoziție mijloace de verificare a conformității serviciilor de terapie oferite sau criterii pentru alegerea terapeutului, fiind în permanență expuși riscului unor terapii care nu numai că nu aduc niciun progres cognitiv și comportamental, ba chiar pot afecta ireversibil șanșa de recuperare a acestor copii.

3. În România există peste 4000 de profesioniști în analiză comportamentală aplicată, dintre care aproximativ 200 au urmat cursuri de specializare în cadrul unei universități internaționale, cursuri aprobate de ABAI – Association for Behavior Analysis International¹, 40 fiind acreditați de BACB (Behavior Analyst Certification Board)², cu titlurile BCBA și BCaBA. În jur de 2000 au terminat cursuri de formare continuă în analiza comportamentală aplicată acreditate de Colegiul Psihologilor din România; tot atâția sunt absolvenți de studii superioare (în proporție foarte mare absolvenți de psihologie, psihiopedagogie specială, asistență socială, sociologie, medicină, dar și din alte domenii) care au absolvit cursuri de introducere în analiză comportamentală aplicată, cu durata de 40-60 ore susținute de analiști comportamentali acreditați ca BCBA, BCaBA.

¹ <https://www.abainternational.org/welcome.aspx> Asociația Internațională pentru Analiză Comportamentală Aplicată, fondată în anul 1974;

² <https://www.bacb.com/bcba/> organizație neguvernamentală, cu sediul în SUA, cu scopul de a asigura aplicarea unor standarde de calitate ridicate în rândul profesioniștilor din domeniul analizei comportamentale aplicate. Această instituție a elaborat standardele etice și profesionale, recunoscute și aplicate la nivel internațional și organizează examene în vederea acordării acreditării ca analist comportamental (BCBA)/instructor comportamental (BcaBa), certificatele/atestatele eliberate de BACB fiind unanim recunoscute în rândul practicienilor și beneficiarilor terapiei;

4. Singura soluție pentru eliminarea “terapiilor fantomă”, a tehnicilor și metodelor neconforme, dar și a creșterii numărului de profesioniști este reglementarea legală a ocupațiilor specifice analizei comportamentale, standardizarea activităților și intervențiilor de abilitare/reabilitare și monitorizarea acestora.

5. Institutul ABA ROMANIA, Help Autism, Autism Voice, cu sprijinul RO TSA și a unui număr semnificativ de părinți ai copiilor cu TSA, am efectuat demersuri pentru introducerea în COR a ocupațiilor de analist comportamental și instructor comportamental.

Prin adresa nr. 43023/RG/2073/DPOCMP/19.12.2019 Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în calitate de ministru de resort, s-a exprimat în sensul utilității specializărilor în domeniul analizei comportamentale, dar, reținând că ocupațiile de analist comportamental și instructor comportamental au un caracter interdisciplinar, a apreciat necesar și punctul de vedere al altor instituții cu implicații în îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu tulburări de dezvoltare (TSA, ADHD, întârzieri în dezvoltare, tulburări în dezvoltarea limbajului, tulburare de comportament opoziționist etc), printre care și Ministerul Sănătății.

Prin cererea înaintată la data de 11.02.2020 am solicitat comunicarea punctului de vedere al Ministerului Sănătății față de introducerea în Nomenclatorul COR a ocupației “analist comportamental” (cod COR 263514), precum și a celei de “instructor comportamental” (cod COR 341208).

La data de 22.04.2020, având în vedere că termenul pentru soluționarea cererii noastre se împlinise, am revenit cu o nouă solicitare, însă demersurile noastre au rămas fără ecou.

II. Lipsa subprogramului destinat bolnavilor diagnosticați cu tulburări de spectru autist prevăzut de Protocolul de colaborare din 2 aprilie 2019 încheiat între Ministerul Sănătății, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Finanțelor Publice și Casa Națională de Asigurări de Sănătate

1. Protocolul prevede “crearea unui subprogram destinat bolnavilor diagnosticați cu tulburări de spectru autist în cadrul Programului național de sănătate mintală în vederea acordării serviciilor integrate de sănătate, respectiv evaluarea, diagnosticul și serviciile conexe actului medical”, obiectivul declarat fiind asigurarea accesului gratuit al persoanelor diagnosticate cu tulburare din spectrul autist la 5 ore de terapie gratuită săptămânal.

2. Termenul asumat pentru derularea obiectivelor protocolului era, potrivit art.3 alin.2, 01.07.2019, însă până la data formulării prezentei cereri subprogramul nu a fost creat, nu a fost alocată finanțarea aferentă, iar orele de terapie gratuită sunt în continuare iluzorii.

III. Perpetuarea intermedierei decontărilor de către medicul de psihiatrie pediatrică, împrejurare ce afectează libertatea părinților de a alege furnizorul serviciilor de terapie și limitează în mod nejustificat accesul copiilor cu TSA la intervențiile de sănătate

1. Organizațiile neguvernamentale care activează în domeniul autismului sunt de multe ori singurele care pot asigura un parcurs optim al recuperării copiilor cu TSA. Furnizorii publici ai serviciilor sunt incapabili de a răspunde nevoilor acestora, deoarece lipsa de personal din sistemul public conduce la lungi liste de așteptare, iar copiii au nevoie să înceapă recuperarea imediat după diagnosticare.

2. Cu toate acestea, nici unul dintre acești profesioniști, nici ONG-urile care furnizează intervențiile de sănătate specializate, nu pot beneficia de finanțările bugetare cu această destinație în mod direct, deoarece decontarea este rezervată numai furnizorilor de servicii medicale, nu și ONG-urilor care furnizează servicii conexe actului medical sau psihologilor (indiferent de forma de organizare a profesiei).

Prin urmare, accesul beneficiarilor la decontarea serviciului este dublu limitată, pe de-o parte de numărul foarte mic de medici de psihiatrie pediatrică, iar pe de altă parte de cercul restrâns al furnizorilor de servicii conexe cu care medicul psihiatru alege să fie în raporturi de colaborare.

Concret, de orele de terapie decontate ajung să beneficieze în mod real numai persoanele din orașele și municipiile mai mari deoarece în orașele și localitățile mici nu există medici psihiatri pediatri aflați în contract direct cu CNAS.

3. Recunoașterea calității de furnizori de servicii conexe actului medical și a dreptului de acces, în mod direct, la finanțările bugetare ar avea ca efect incontestabil creșterea calității serviciilor prin intensificarea concurenței, reglementarea de standarde profesionale pentru decontarea serviciilor, stimularea profesioniștilor de a se conforma acestor standarde de calitate pentru a putea beneficia de decontare.

4. Precizăm că în cazul serviciilor de îngrijiri paliative a fost recunoscută calitatea de furnizor și asociațiilor și fundațiilor prin Ordinul 253/2018 pentru aprobarea regulamentului de organizare, funcționare și autorizare a serviciilor de îngrijiri paliative, astfel că ne exprimăm încrederea că reglementări similare pot rezolva și problema furnizării serviciilor de abilitare/reabilitare a persoanelor cu TSA, servicii conexe actului medical.

IV. Necesitatea reluării procedurii de elaborare și avizare a Planului național pentru autism demarat în anul 2019

1. Proiectul Planului național pentru autism 2020-2024 cuprinde o serie de măsuri și direcții de acțiune în scopul de a oferi pe termen lung condiții de viață mai bune pentru persoanele cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate.

2. Având în vedere că proiectul este rezultatul eforturilor reunite ale unor specialiști, cu contribuția și sprijinul unui număr important de instituții centrale, dar și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale active în domeniu, justificate de necesitatea rezolvării unor probleme esențiale cu care se confruntă persoanele cu TSA și cu tulburări de sănătate mintală asociate, ne exprimăm **speranța că procedura de elaborare și avizare a planului va fi reluată.**

Pentru toate aceste motive, vă rugăm să dați curs solicitării de acordare a audienței, cererea fiind expresia a peste 100 de ONG-uri care activează în domeniul autismului.

Cu stimă,

Asociația Institutul ABA România

Președinte, Ancuța Dumitrescu

Asociația Help Autism

Președinte, Daniela Bololoi

Asociația Autism Voice

Președinte, Daniela Bololoi

FEDRA - Federația pentru Drepturile și Resursele pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autism,

Președinte, Gabriela Plopeanu

Rețeaua RO-TSA

Președinte, Daniela Bololoi

Precizăm că Rețeaua RO TSA (<http://paca.helpautism.ro/>) a fost creată în cadrul proiectului „Creșterea implicării ONG-urilor și partenerilor sociali în promovarea politicilor publice alternative pentru copiii cu TSA (ONGPP)”, proiect SIPOCA 313/110709 finanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA). Proiectul este derulat de Asociația Help Autism. Rețeaua este organizată la nivel național și este compusă din 80 de ONG-uri care activează în domeniul autismului, în scopul *elaborării de politici publice*

alternative în domeniul furnizării serviciilor specializate integrate adresate copiilor cu tulburări din spectrul autist și familiilor acestora, și este constituită din:

Asociația Help Autism București,
Asociația Autism Voice București,
Asociația „New Odyssey” București,
Asociația pentru Terapie Umanist Comportamentală „Sunt Special” București,
Asociația Pentru Ajutorarea Copiilor cu Autism din România „Horia Moțoi”, București, Asociația Persoanelor cu Dizabilități Gavriil, Pantelimon, Jud Ilfov
Asociația Română de Terapii în Autism și ADHD, București
Asociația Prietenia Pantelimon, Jud. Ilfov
Fundația Alpha Transilvană, Târgu Mureș, Jud. Mureș
Asociația „Prosperitas Vitae” Sânmartin, Miercurea Ciuc, Jud. Harghita
Asociația „Aut Help” Miercurea Ciuc, Jud. Harghita
Asociația „Uite Cum Cresc” Brașov, Jud. Brașov
Asociația „Albert Și Zâmbete” Brașov, Jud. Brașov
Asociația DICTA Brașov, Jud. Brașov
Asociația „Rază de Speranță” Brașov, Jud. Brașov
Asociația „Mind Aut” Sfântu Gheorghe, Jud. Covasna
Asociația Raul Cosmin Pentru Copii Și Tineri Cu Dizabilități, Cugir, Jud. Alba
Asociația „Îți Arăt Că Pot”, Iași, Jud. Iași
Asociația „Zbor De Fluturi”, Iași, Jud. Iași
Asociația „Surasul Albastru”, Iași, Jud. Iași
Asociația „Papillon Clinique”, Bacău, Jud. Bacău
Asociația „Suflete Albastre”, Botoșani, Jud. Botoșani
Asociația Părinților Copiilor Cu Autism Din Județul Botoșani, Jud. Botoșani
Asociația De Sprijinire A Persoanelor cu Autism, Suceava (A.S.P.A.), Jud. Suceava
Asociația Blijdorp România, Jud. Suceava
Asociația „Dog Assist”, Cluj-Napoca, Jud Cluj
Asociația „Autism Transilvania”, Cluj-Napoca, Jud. Cluj
Asociația Surorile de Caritate „Sf. Vicențiu”, Satu Mare, Jud. Maramureș
Asociația S.O.S. Autism, Oradea, Jud. Bihor
Asociația „Believe”, Cluj Napoca, Jud. Cluj
Asociația „Sf. Benedict” Pentru Autism, Satu Mare
Asociația Autism Baia Mare, Jud. Maramureș
Asociația Autism Câmpia Turzii, Jud. Cluj
Fundația Inocenți, Bistrița-Năsăud, Jud. Bistrița
Asociația Autism, Prietenie, Terapie (A.P.T) Cluj-Napoca, Jud. Cluj
Asociația Caritas - Centrul De Reabilitare „Sf. Iosif”, Satu Mare, Jud. Maramureș
Asociația „Art Music For People” Constanța, Jud. Constanța
Asociația Psihologilor Antreprenori Tulcea, Jud. Tulcea
Asociația Centrul De Psihologie Delta Dunării Tulcea, Jud. Tulcea

Asociația „Mâini Întinse” Tulcea, Jud. Tulcea
Asociația De Sprijin A Copiilor Cu Autism „Bărcuța Fermecată” Constanța, Jud. Constanța
Asociația 'Lasă-Mă Să-Ți Aud Glasul' Curtea De Argeș - Albeștii De Argeș, Jud. Argeș
Asociația „Creăm Viitorul Împreună” (A.C.V.I.A.) Pitești, Jud. Argeș
Asociația „Start Pentru Autism”, Câmpulung Muscel, Jud. Argeș
Asociația „Ai Voință, Ai Putere”, Oltenița, Jud. Călărași
Asociația Națională Pentru Copii Și Adulți Cu Autism Din România, (A.N.C.A.A.R.), Filiala Fetești,
Centrul De Zi „Lucia”, Jud. Ialomița
Asociația „Nagual” Slatina, Jud. Olt
Asociația Națională Pentru Copii Și Adulți Cu Autism Din România, (A.N.C.A.A.R.), Filiala Craiova,
Jud. Dolj
Asociația De Terapie Integrativă Pentru Copiii Cu Autism - Daniel (A.T.I.C.A.-Daniel), Craiova,
Jud. Dolj
Asociația De Sprijin A Copiilor Handicapați Fizic (A.S.C.H.F.-R.) Filiala Râmnicu Vâlcea, Jud.
Vâlcea
Asociația „Casa Faenza” Timișoara, Jud. Timiș
Asociația „Orizonturi Senine” Deva, Jud. Hunedoara
Asociația Resurse Umanitare Speranța (A.R.U.S.) Timișoara, Jud. Hunedoara
Asociația „Alex, Radu Și Autismul” Timișoara, Jud. Timiș
Asociația „Autism Helping Hands” Petroșani, Jud. Hunedoara
Asociația „Autism Lumea Mea” Hunedoara, Jud. Hunedoara
Asociația „Copii Și Zâne” Timișoara, Jud. Timiș
Asociația Serviciul De Ajutor Maltez În România, Centrul De Zi Pt. Copii Cu Dizabilități Motorii
Cluj-Napoca, Jud. Cluj
Asociația Colaborăm, Educăm, Sprijinim, (C.E.S) Oradea, Jud. Bihor
Asociația Copiilor Și Adulților Cu Autism, Alexandria, Jud. Teleorman
Asociația „Pro Misiunea Socială”, Târgoviște, Jud. Dâmbovița
Asociația Pentru Copii Cu Autism, Centrul „Ema”, Jud. Ialomița
Asociația Pentru Consiliere Și Asistență Specializată A.C.A.S. Alba Iulia
Asociația Împotriva Autismului Sibiu
Fundația De Abilitare Speranța Timișoara
Asociația Educatorilor Suceveni, Suceava, Jud. Suceava
Asociația Logo-Pici, Slobozia, Jud. Ialomița Avem Nevoie De Original
Asociația „Centrul De Intervenție În Recuperarea Autismului” (C.I.R.A.) București
Fundația „Gymmini” București
Asociația Puzzle România
Asociația „Joy Story” Cluj-Napoca
Asociația „Playful Psychology” Cluj-Napoca
Asociația Evolution Center București
Asociația Națională pentru Copii și Adulți cu Autism din România, (A.N.C.A.A.R.) Filiala
Dâmbovița
Asociația Persoanelor Cu Dizabilități Gavril, Pantelimon, Ilfov

Fundația Star Of Hope România, Iași
Asociația Copiii De Cristal, Brașov
Asociația „Castelul Erhard” Satu Mare
Asociația „Autism Marea Neagră”, Constanța
Asociația Autism Cezar Nicolae Constanța
Asociația De Sprijin Pentru Părinți Și Copiii Cu Autism - APCA Galați
Asociația O Voce Pentru Autism Constanța
Asociația S.O.S. Autism Brăila
Asociația „Iubirea Învinge Autismul” Târgu-Jiu, Gorj
Asociația Copilărie Sub Semnul Adhd, Râmnicul Vâlcea, Jud. Vâlcea
Asociația Pentru Intervenție Cognitivă Și Comportamentală „Visuri Și Speranțe” Craiova, jud. Gorj

FEDRA — Federația pentru Drepturi și Resurse pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autist este prima federație de acest tip din România, care are ca membri în principal organizații de părinți și se dorește a fi o voce puternică și unitară a organizațiilor de profil din România, având ca scop crearea și păstrarea unui mediu adecvat pentru stimularea și sprijinirea persoanelor cu TSA.

Organizațiile membre FEDRA sunt: ANCAAR Argeș, ANCAAR Craiova, ANCAAR Iași, Asociația Autism Baia Mare, Asociația Autism Transilvania Cluj, Asociația Copiii de Cristal Brașov, Asociația Dincolo de Tăcere Galați, Autism Europa Bistrița - Centrul de Resurse și Referință în

Autism Micul Prinț, Asociația Învingem Autismul Bcurești, Asociația Părinților Copiilor cu Autism din Județul Botoșani, Asociația Puzzle România, Asociația “Rază de Speranță în Intervenția și Terapia TSA” Brașov, Asociația SOS Autism Bihor, Asociația de Sprijin pentru Părinții și Copii cu Autism Galați, Fundația Romanian Angel Appeal București, Fundația Univers Plus Piatra Neamț, Asociația Învățăm prin Pictograme Timișoara, Organizația Suedeză pentru Ajutor Umanitar Individual, Asociația pentru Recuperarea și Integrarea Copiilor cu Autism (ARICA).